

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: В'юрген 4-0237. — Тел. У. Н. Соколу: В'юрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

ДІТРОЙТ ПЕРЕД ЗАГРОЗОЮ СТРАЙКУ АВТОМОБІЛЕВИХ РОБІТНИКІВ

До Дітройту зіхалися на нараду представники сотні відділів юніі автомобілевих робітників на дводенну нараду для вирішення переважної справи, а це виходу на страйк робітників у автомобілевому промислі.

Після того, як Джеренал Моторс Компані в Дітройті признала підвишку платні робітникам на 10 відсотків; і після того, як Форд Мотор Компані заявила, що робітничка юнія має перебрати на себе певні зобов'язання, заки приїде до згоди за платню, прийшла черга на акцію юніі. Предсідник юніі Юнайтед Отомобил Воркерс в Дітройті, Р. Дж. Тамес остеріг членів юніі, що надходить „коштовний і страшний страйк“. Він візав членів, щоб вони поводилися з „цілковитою і строгою дисципліною“.

Юнія назначила страйковий комітет з 6 членів і цей комітет скликав на нараду по 2 делегати з більш як 100 відділів юніі. Вони представляють 1,000,000 робітників занятих у фабриках Джеренал Моторс, Форд Моторс і Крайслер Корпорейшен. Юнія відкинула підвишку платні на 10%, признану підприємством Джеренал Моторс.

БЮРО АДМІНІСТРАЦІЇ ЦІН НАЗНАЧИЛО СТЕЛЮ НА АВТА.

Ціни на авта будуть малою, ніж були в 1942 р., коли втримався розпорядок директора Бюра Адміністрації Цін Честера Бавлеса з суботи 17 листопада. Він оприлюднив стелю на ціни нових авт, дозволяючи підвишку не більше як 3½% пересічно. Водночас із проголошенням засади стабілізації цін на авта оприлюднено теж лісту цін на кожний модель авта виробу Форда, Крайслера та Джеренал Моторс Компані. Найвища ціна виносить \$834.

КАТОЛИЦЬКІ ЕПІСКОПИ НЕГОДУЮТЬ НА ПОЛІТИКУ СИЛИ.

Католицькі єпископи Злучених Держав відбули у Вашингтоні річні наради, які закінчилися в суботу 17 листопада. З нарад оприлюднено комунікат, в якому осуджується великі потуги за те, що вони „вернулися знову до політики сили“. В комунікаті є осуд совєтської Росії за те, що вона забрала Балтійські держави і поширяє односторонню свою політику на Балкани.

ДО АМЕРИКИ ПРИВЕЗЛИ 88 НІМЕЦЬКИХ НАУКОВЦІВ.

Американським транспортним кораблем Арджентіна привезено до Нью-Йорку 88 німецьких науковців, які спеціалізувалися у виробі ракетових стрілен, знаних під назвою „V“. Кажуть, що вони єдині знають усі подробиці німецької тайної зброї. Вони приїхали з французької пристані Гавру під охороною американських військових офіцерів. Коли корабель Арджентіна прибув до ньюйорського причалу, там вже ждали на них автобуси, а поліція пильно стерегла їх перед розмовою з газетярами на підставі наказу з Вашингтону.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРАЦІ І КАПІТАЛУ ПРО АРБІТРАЦІЮ.

Після двох тижнів нарад представників праці і капіталу, яка розпочалася у Вашингтоні 5 листопада, виявилися подвійні труднощі. Одні, це непорозуміння між робітничими делегатами, які заступають ривалізуючі організації; а другі, це непорозуміння між обома таборами, ізза яких саме скликано конференцію. Є двоякі вісті з дотеперішнього перебігу нарад. Одні кажуть, що майже неможливо в теперішніх відносинах налагодити апарат для способу ведення переговорів і налаштування спорів між господарями і робітниками. Другі вісті вказують, що в засади оба табори доходять до згоди над справою так званої „арбітрації“. Це є примусове судівництво для налагодження спорів, щоб недопустити до страйків, а з тим і до застанови продукції вчасі спорів. Як далеко поступила комісія в цій справі, буде оприлюднене незабаром в комунікаті комісії.

ХЛОПЦЯ З РЕЛІГІЙНИМИ ВИДІННЯМИ ВИВЕЗЕНО З ДОМУ.

Йосиф Вітоля, 9-літній хлопець з Бронксу, який як казав, 17 вечерів розмовляв з Пречистою Дівою вчасі вечірньої молитви на парцелі під голим небом, так вичерпався зі сил, що його вивезли з дому до родини в інший стейт, бо він почав занепадати на здоров'ю. До його дому приїждять тисячами люди на молитву в тій кімнаті, де живе малий Йосиф. Там уставлено набірні статуї Пречистої Діви.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОТ,
тому не користати з оголошень знаменитих нагод для за-
рібку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

Позичка Перемоги в повнім розмаху у всіх містах

Воєнна Фінансова Комісія оприлюднює поступ у кампанії за Позичку Перемоги. На підставі наслідних звітів з поодиноких стейтів можна ствердити, що позичка йде вже повним розмахом майже у всіх великих містах, за винятком Дітройту, де загроза страйку обнизила запал громадян. Позичка, як звісно, має принести 11 біліонів доларів. З того 2 біліони мають бути підписані загальною публікою при закупні бондів класу Е. Попередня позичка дала 4 біліони з розпродажу таких бондів. Решту позички підпишуть фінансові корпорації.

ДАЛЬШИЙ УСПІХ ВІЧ У СПРАВІ ДОПОМОГИ

У телеграмах до „Свободи“ наслідні вісті з віч в справі допомоги з Вунсакет і Провіденс, у стейті Род Айленд. На обох вічах у неділю був д-р В. Галан. У Вунсакет був предсідником Іван Кокольський, а додатковими промовцями були оо. П. Білонь і Й. Желехівський. Збірка принесла \$800. У Провіденс, як звідомляє Омелян Рекрут, предсідником був о. Желехівський, другим промовцем о. Білонь. Збірка принесла \$200. Вислано резолюції до влади в справі азилу для збігів.

ЛИТОВСЬКА КОНВЕНЦІЯ В ПІТСБУРГУ

Американські литовці, зорганізовані в різних демократичних установах, зізляться на краєву конвенцію до Пітсбурга. Народи будуть тривати два дні, а це 23—24 листопада. Ця конвенція є обговорення краєвих справ, зв'язаних з підвишкою робітничої плати, реконверсії, а водночас для обговорення справ зв'язаних з долею литовської батьківщини.

СЕНЗАЦІЙНІ ВІДКРИТТЯ КОМІСІЇ ДЛЯ ПЕРЛ ГАРБОРУ

Від 15 листопада переводить прилюдне слідство спільна Конгресова Комісія для вислідження нападу японців на Перл Гарбор 7 грудня 1941. Головою комісії є сенатор Албен В. Барклі з Кентокі. Комісія оприлюднила досі документи воєнного департаменту. Між ними є переклади тайних японських телеграм, які переловила американська розвідка служби. Вони вказують, що американська влада знала заздалегідь про японські пляни нападу на Перл Гарбор. Адмірал Тамес В. Інгліс, голова розвідної служби, зізнав, що американський кружляк Бойс бачив кілька днів перед 7 грудня японську флоту на Тихому океані, яка пліла в напрямі Америки. Він також виявив, що японські пліботи дістали наказ ще 5 жовтня 1941 напасти на Перл Гарбор 7 грудня, але флоту японська дістала наказ 26 листопада бути готовою вертати домі, коли американсько-японські мирові переговори не будуть зірвані.

В північній Ірані вибухла революція, викликана червоними, доносять з Тегерану

В Ірані заноситься на події, що можуть викликати різні міжнародні тертя між великими потугами, якщо є правдою те, що доносить Юнайтед Прес з Тегерану, столиці Ірану. Отже виходить на таке, що в азербейджанській провінції, що лежить в північно-західній частині Ірану, вибухла революція, та що повстанці вбили кількох державних урядовців та воєнків. Усякий зв'язок провінції з столицею краю перерваний. Теж кажеться у надісланих деще, що совєтський уряд роздає повстанцям ту зброю, яку сконфіскувала Іранському урядові в 1941 році совєтська армія, яка тоді разом з британцями окупувала цей край. Щоб це добре розуміти з політичного боку, то ще треба мати на увазі й те, що територія Ірану, обнята цією революцією, граничить з совєтським Азербейджаном та з совєтською Вірменією. Ще далі кажеться, що революцію в Іранських Азербейджані викликала „демократична партія“, яку недавно сформовано, а яка має бути нічим іншим, а тільки старою комуністичною партією, відомою під назвою Тудег. В революційній відозві цієї партії закликається урядові, що в ньому нема ні сліду демократизму. Урядові чинники в Тегерані кажуть, що революція скоро поширюється та що вже є багато жертв між цивільним населенням.

ТАЙНІ, НЕ-УРЯДОВІ ПЕРЕГОВОРІ З ЯПОНІЄЮ В СПРАВІ МИРА В 1941 РОЦІ

В часі, коли президент Рузвельт та секретар стейту Гол вели урядові переговори з Японією в справі усунення труднощів і замирення обидвох країв, працювали ще для тої самої цілі окремо, приватно й таємно: один член кабінету Рузвельта та ще одна приватна, але дуже впливова особа. Таке виявив Сабуро Курузо, японський спеціальний висланик до Вашингтону перед самим японським нападом на Перл Гарбор, відмовляючись виявити імена тих осіб. Курузо виправдував теж секретаря стейту Гола, кажучи, що він робив усе, що можливе, щоб не допустити до війни між Японією і Злученими Державами. Теж казав, що виповідження війни прийшло до Японії до амбасади в Вашингтоні на час, але було так зле зашифроване, що тяжко було його відчитати.

ЗА ЯСНУ І ОТВЕРТУ ПОЛІТИКУ АМЕРИКИ СУПРОТИ НІМЕЧЧИНІ

Американські кореспонденти пишуть згідно з Німеччиною, що є під американською владою, що якщо там ця влада не дописує, то вина в тому є в Вашингтоні, в високих урядових колах. Кажеться, що ті кола не можуть рішиться, яка є властива ціль нашої окупації, як створити з Німеччини демократичну країну, що зробити з німецьким промислом в Рурській області, а далі, чи віддати Німеччині Надренню, чи її інтернаціоналізувати, як цього домагається Франція.

ЦЕ ВСЕ, ЩО ЛИШИЛОСЬ З ЯПОНСЬКОЇ ФЛОТИ.—Те, що бачимо на образку, це останки японської флотії, що до війни була родо сили третьою в світі. Отсі малі кораблі вратувалися від американських бомбардувань тим, що десь ховавались по молих заливах. Ще є дещо кораблів, що їх не видно на образку.

АТОМОВУ БОМБУ ВЖИЮТЬ „ІМПЕРІЯ-ЛІСТИ І РЕАКЦІОНЕРИ, ПРОТИ РОСІЇ“ ПИШУТЬ У СОВЕТАХ

„Нью Таймс“, що виходить у Москві, помістив статтю про політику, зв'язану з атомовою бомбою, яку написав А. Соколов. Вона гострими словами атакує „реакціонерів“ та „імперіялістів“ за те, що вони готуються до війни з Росією. Атомовою бомба, це визов, кинений реакціонерами по цілому світі, що визнає до воєнного походу проти Совєтів, пише Соколов. Всі ті реакціонери, кажеться далі, змагають до цього, щоб доконче порізніти англо-саксонські народи з Совєтським Союзом і довести між ними до війни. Зокрема атакує Соколов американську пресу, що є в руках Герста і МекКормика, а теж католицьку в Британії. Каже, що в Британії многи пишуть тепер про Росію в такий спосіб, як писали про неї в Німеччині в часах Гітлера, а саме, що це великан на глиняних ногах. Ще пишеться, що є змагання звести Совєтський Союз у міжнародному світі до другої рядної ролі, вживаючи для цього тайни з атомовою бомбою. Хочеться відхилити Совєти від впливу на європейські справи, щоб таким чином імперіялісти могли мати вільну руку. Ті, що давніше так дуже боролися інтернаціональну співпрацю, тепер раді би не тільки відокремити Совєти, але ще й на них напасти. Соколов далі закидає, що атомову бомбу взяли тепер в круговорот політики сили. Її вживають теж ті, що не знають, як полагодити повоєнні проблеми, зв'язані з безробіттям і реконверсією, чи з тим, що треба би дати свободу народам в Індії, Індонезії, чи розв'язати замотані політичні проблеми в Сирії, Палестині, Греції чи Іспанії. Різні авантюристи, пишеться далі, проповідують в Америці та Британії похилі проти Совєтів, хоч у самих Совєтах немає ні ніяких імперіялістів, ні ніякої групи, що хотілаб нарушити мир.

ЗНОВ БРАКУЄ СТАЛІНА.

В Совєтах знов святкують. Це „Артилерійський День Червоної Армії“. Звертають увагу, що в приказі, виданім знагоди цього торжества, бракує підпису Сталіна, так, як не було його в приказі, що його видано знагоди свята Жовтневої Революції. Як тоді, так і тепер, прикази підписав Александер В. Васілевський, заступник комісара оборони. Та заміне, що понад тим приказом, що його поміщено на першій сторінці газет, видніе найновіший портрет Сталіна, взятий у Сочі над Чорним морем, що представляє його в повнім здоров'ю. Знов з урядового боку, ще заповідають, що відпочинок Сталіна вже закінчився, та що він скоро появиться знов на публічній арені.

ПЕРІВА МІЖ ДЕ ГОЛЕМ І КОМУНІСТАМИ.

Хоч як це чудово виглядало, що в новій французькій конституанті, шойно вибраній, всі голоси пішли на генерала Шарля де Голя як президента тимчасового уряду Франції, то це чудо скоро розвіялось. Комуністи пішли тепер проти де Голя, кажучи, що він їх образив своєю радіовою промовою. Тепер створилась така ситуація, що кандидат комуністів, М. Гуен готов стати головою тимчасового уряду, бо соціалісти не хочуть поперти де Голя, ні йти проти комуністів. Виходить, що вони готові здержатись від голосування але й це дасть перевагу комуністам. Сам М. Гуен є соціалістом, але людиною без особливих прикмет, що як кажуть, завжди може кандидувати на місто-предсідника і вийти.

ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИ АЛЬБАНІЙ.

Коло 150,000 грецьких ветеранів, різних груп, демонстрували в Атинах, столиці Греції, проти того, що Аліанти визнають Альбанію як самостійну державу, пригадуючи їм роллю, яку вона грала в часі війни. Демонстрантам, як і всім грекам, іде в першу чергу про Епір, який далі признано Альбанією, а який є заселений головню грецьким населенням. Епір, як кажуть греки, був завжди злучений тісно з Грецією і має для греків історичне та сентиментальне значення. Демонстрація була звернена не так проти британців, як проти їхньої політики, чи там неясности в політиці супроти Греції, хоч саме на Британію греки поклали і далі покладають найбільші надії.

БОРІТЬБА ЗА МАНДЖУРІЮ.

В Китаю війна Чянг Кай Шека з комуністичними військовими силами іде за те, хто має дістати в свої руки Манджурію. Вона прибирає щораз більші розміри. Одного дня пишуть, що комуністи вже так якби заняли Манджурію, бо їхні війська входять відразу в ті місця звідки відступають совєтські сили, а іншим разом доносять, що армія Чянг Кай Шека вже доходить до Манджурії, проломивши комуністичний опір в Китайській Мури.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРІОДИКА	Підписка ціна три центи.	SUBSCRIPTION RATES:	Three cents a copy.
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОТРЕБА РОЗГОЛОСУ

До столиці краю прибула яка тисяча рабів, щоб походом вулицями міста та співом замані-фестувати солідарність демонструючи з домаганнями жидівської, сїоністичної організації в справі негайного збільшення жидівської еміграції до Палестини, як і повстання там же жидівської держави.

Не входить тут у саму суть справи, ні теж не беремося одобрювати чи квестіонувати доцільність самої демонстрації. Маємо щось інше на цілі. Щож воно?

Ми звикли назагал думати, що жиди мають у світі велику силу, що мають багатири, велику і впливову пресу, людей на визначних і впливових місцях і т. д. А тимчасом ті люди, що ніби мають таку велику силу, беруться, як бачимо, навіть аж за таку пропаганду, що збирають тисячу рабів та висилають їх до Вашингтону на демонстрацію з походом по вулицях. І то на таку демонстрацію, яка, коли брати справи практично, хвилює реально ніщо не принесла. Демонстранти не були в Білому Домі, ні справа, яку демонстрація обстоювала, не поступила вперед в конгресі. Навіть можна сказати, що пішла вона якраз інакше, як цього домагались рабіни. Але — розгolos був! Це певне.

І ще одно: Як мова про рабів, то цілком ясно, що тут заторкнена жидівська релігія, бо інакше маніфестація не склалася би з самих тільки рабів. Це знов замітне, бо що маніфестацію не організувала якась жидівська релігійна організація, але політична. Така, що добивається жидівської держави в Палестині. Значить, що була тут з одного боку релігія і гуманітарність, а з другого політика. І обидві разом демонстрували.

Чому підносимо ось такі справи? Відповідь на це — властива ціль статті.

Бувало і ми робили різні демонстрації й масові маніфестації, що були отримані зі значною витратою гроша, з великим трудом, та з тисячами телеграм і писем, з яких, як декому здавалось, ніщо не виходило. І нині стоїмо перед тою самою проблемою, чи вживати далі давних засобів, щоб теж і при їхній допомозі поширяти правду про ярмо, наложене українському народові кремльською диктатурою, та ратувати мільйони українського народу від фізичної загибелі. Чи треба нам далі йти ось такою дорогою?

Український нарід має за собою правду. Та, як бачимо, цього замало навіть й по цій війні, щоб не бути йому в неволі, щоб не гинути з наказу найзидника з голоду, чи не бути вигнаним з рідної землі на загибелі в далеку чужину на картонній роботі. Що гірше! Цього всього многи в світі навіть не знають, як і не знають, що може бути ще навіть тепер в самій середині Європи понад 40 мільйонів українського народу в неволі. Тому це треба розголошувати. А коли жиди розголошують жидівську проблему, звязану з Палестиною, хоч про неї читає світ кожного дня, ще й при допомозі такої демонстрації, як та з рабів-наци в Вашингтоні, то шож-тоді сказати про кожену потребу різноманітного розгolosу української справи!

Третя партія, чи переміна демократичної партії

Чи багато людей знає про те, що напр. посади міста Ньюарку, у стейті Нью Джерсі, є скарбником Американської Федерації Праці в своїй стейті? І чи це має яке значіння на спосіб виконання його урядових чинностей? А навіть, як хто таке знає, то чи прива-зую до цього якусь вагу?

Та перед двома тижнями відбулися осінні вибори на різні становища у різних стейтах та муніципалах, а один вибір, хоч і місцевий, приборав знамя краєвої справи. Це був вибір посади в місті Дітроїті, у стейті Мішиген. Там кандидатом на посади міста Річард Франкенстін проти дотеперішнього мейора Джефріса. Ні одно ні друге ім'я не було стало всенародним, як би не сила, яка поставила Франкенстіна. Джефріс, який серед звичайних відносин міг був легко перепастися, дістав підтримку багатьох груп головно тому, щоб не допустити до вибору Франкенстіна. В такий спосіб оба стали славними: Джефріс тому, що виїшов переможцем, а Франкенстін тому, що був кандидатом нової сили.

Цєю новою силою є Конгрес Промислових Організацій — СІО. Франкенстін є в цій організації віцепрезидентом і організації кинула цілий свій вплив на його вибір. Він перепав, але всесила приєднав яких 40 відсотків голосів і тому звернув на себе увагу, як можливий кандидат на будуче.

Загалом вибори в тому часі, коли не вибирають президента, звертають на себе увагу тим, що їх дехто вважає за приготування до президентських виборів. Коли яка партія зникає на значінню, то її ворожать перемогу при виборах на президента. Минулими літами ця засада трохи втрачала на значінню тому, що особа президента Рузвельта була сама собою важним виборчим чинником, а йому пособляла же воєнна ситуація. За урядування Рузвельта прийшли до сили в самій Демократичній Партії деякі особи й організації, які колись не грали ролі в прилюдному житті. До великої сили за Рузвельта прийшли передусім робітничі йуні і то завдяки зручності зна-ного тепер предсідника май-нерської юні, Джана Дж. Луїса. Йому то помагав Рузвельт організувати в 1935 р. нову осередку робітничу організацію, знану тепер як Конгрес Промислових Організацій. Коли наступного, 1936 року Рузвельт кандидував вдруге на президента, Луїс поставився, що його СІО дала на вибір Рузвельта \$600,000. Та вже незабаром відносини між Рузвельтом і Луїсом стали напружені, бо Луїс хотів при помо-

чи своїх юній накласти свою політику Рузвельтові, а як йому це не вдалося, він зрезигнував з голоства в Сіо і затримав лише голоство в майнерській юні. Там він остав надалі впливовим чинником, а СІО дістав у свої руки Філіп Морей з Морисом Гілманом і іншими новими людьми.

Оці нові люди, діставши в руки силу, створену Луїсом, хочуть її використати на небувалі досі розміри. Загально говориться, що вибори в Дітроїті мали бути пробним каменем тої нової сили. Конгрес Промислових Організацій вже від кількох літ послуговується своєю політичною системою, котру лідери СІО назвали Комітетом Політичної Акції, в скороченню англійськими буквами РАС. Оцей Комітет Політичної Акції прибирав від юній мільйон доларів на те, щоб „бавитися в політику”. Забаву в політику це в першу чергу переводження виборів, тобто або підтримання любих кандидатів, або валення нелюбих. При виборах в Дітроїті цей „ПАК” настановив вівертю свого кандидата на мейора міста в особі Франкенстіна.

Вибір Дітроїту на пробний камінь не був випадковий. Це осередок автомобілевого промислу, де якраз СІО перепало організації робітників і де є властивий осередок юній, приналежних до Конгресу Промислових Організацій. Кажуть, що на ці вибори Комітет Політичної Акції видав \$100,000. Всеодно, чи виграли боси з СІО чи там з „ПАК”, чи програли, то раз вони поразили свої сили. А це придасться їм на будуче.

Звісна справа, що американці в політиці консервативні. Вони унаслідували стару англійську традицію, що в краю боротьба за владу лише дві партії. Такими партіями в Америці є Республіканська і Демократична. Спроби творити нову, „Третю”, партію були в Америці нераз. Останній раз кандидував за рамени такої Третьої партії сенатор Роберт М. Лафалет з Висконзину в 1924 р. Ці проби показались непопулярними, хоч самі кандидати були популярними і мали особистий вплив.

У старих часах такою Третьою партією був би без сумніву теперішній Комітет Політичної Акції, створений СІО. Однак досвід учить людей, що ліпше творити силу терпеливо і не страшити людей переморою, а зате приєднуватися до котроїсь із існуючих великих партій і через них мати вплив на політику. Люди, що займаються політичною обсервацією твердять, що саме за кандидатурою Франкен-

Микола Чубатий.

Справа Палестини в стані кризи

Справа Палестини стала тепер актуальною та опинилася в стані кризи. Тепер, або буде для жидів вирішена корисно, або буде на довгий час погребана. Розуміють це дуже добре, ре жиди та араби і звідси при-спішена криза палестинської справи, себто справи створення там жидівської держави, чи занехання цього. Проти себе стоять два непримирні противники; один одному не признає права рішати про Палестину.

Підходить до справи Палестини як до звичайної країни та казати приміняти там право самоозначення населення Палестини, доволі трудно. Вимі-ковно трудне становище тої країни лежить в цій, що Палестина, історична вітчизна жидівського народу, вже 1300 літ тому назад дісталася під панування арабів та була заселена арабськими пришельцями. Жиди на своїй землі прапрадідів стали невеличкою меншиною. Араби з Палестиною звязали теж свої релігійні традиції. Для прикладу хочби така справа, що на місці, де стояв найбільша святість жидів, святиня Соломона, з якої о-став тільки один фунда-ментальний мур, так звана Стіна Плачу, нині поставлена магометанська мошея Омара, одна з найбільших святостей арабського світа.

Сїоністичний національно-жидівський рух, започаткований Теодором Герцлем, змагає до цього, щоб при допомозі колонізації жидів в Палестині відбудувати жидівську національну територію та так згодом створити на ній жидівську державу. Цей план прийнявся серед жидів в цілому світі. Зачалася колонізація та господарська розбудова пустинної країни, що дійсно дає гарні успіхи. Жиди потрапили економічно піднести Палестину, а відсоток жидівського на-

селення майже потроїти. Нині в Палестині є 650 тисяч жидів та мільон сто тисяч арабів, магометан та християн. Себто є біля 35% жидів та 65% арабів. Немає сумніву, що по засадам права самоозначення слухність булаб за арабами, бо вони тут тепер в більшості. Однак жидівський нарід, що не має ніякої другої національної території на землі, має теж право дістати де-свій куток на землі, який міг би вважати за свій власний та на нім збудувати свою національну жидівську державу.

Палестина це край невеличкий, однак при вложенню капіталу та при загомоподуванню того краю вона моглаб ще помістити найбільше один мільйон населення. Колиб жиди дістали змогу повести свобідну колонізацію в Палестині, то мільон жидів дав би перевагу жидівському елементові при відношенню 60% жидів до 40% арабів.

Правда зі сторони такої умірованих жидів, а саме з боку ректора жидівського університету в Єрусалимі, появився був проект, щоб Палестину зробити самостійною державою двох народів — жидів та арабів, однак цей проект відкинули і жиди і араби. Жиди розуміють, що справа Палестини буде для них корисно вирішена або тепер, або вже ніколи. Причина лежить в цій, що жиди переслідувані нацистами в цілій Європі та винищені безпощадно здобули собі милосердя в опінії світа, який хотів би піти їм на руку. Актуально йде про дозвіл для 100 тисяч жидів, що ще нині збереглися в Німеччині, переїхати до Палестини. Сто тисяч нових імігрантів покраща-ли пропорцію жидів у відношенню до арабів та сталиб початком постійного припливу жидів до Палестини.

Іміграцію до Палестини спинив англійський уряд так званою Білою Грамотою, що стала уступством для арабів в часі вже теперішньої війни. Скасувати постанови Білої Грамоти, це значить спровокувати цілий арабський світ. В той спосіб справа Палестини стала немов на мертвій точці, хоч кожен розуміє, що вона тепер мусить бути вирішена.

Жиди цілого світу розвинули шалену агітацію в свою користь. Пішли інтервенції в Лондоні та Вашингтоні. Вашингтон поставився до справи жидівської держави прихильно, однак більше вдержливе становище заняв британський уряд, який не відважується на відкликання Білої Грамоти, щоб не спровокувати святої війни арабського світа проти Англії. Це моглоб навіть в часі мира фатально відбитися на

інтересах британської імперії на Близькій сході. В часі війни арабський світ міг був навіть рішити про перемогу чи програу Англії.

Та в часі, коли справа жидівська заставила англійський уряд рішатися за чи проти жидівських комагань, американський уряд став натискати на Лондон, домагаючись заспокоєння жидів, в першу чергу впусцення до Палестини 100 тисяч жидівських збігів з середушю та західної Європи. Англійський уряд не дав відомовної відповіди Вашингтону, а тільки поставив домагання, щоб Вашингтон взяв на себе співвідповідальність за наслідки, які можуть бути викликані зфанатизованими арабами. Тепер обидві держави створили спільний комітет для перевірки цієї справи.

Та серед того, як ця справа вирішувалася в кабінетах, горячі голови по обох боках розпочали партизантку проти всякої чужинецької влади в Палестині.

Жиди екстремісти ведуть збройну боротьбу проти англійців, як мнимих опікунів, арабів та проти арабів. З другого боку араби заворушались по всьому арабському світі.

Пішли арабські протести до англійської влади та до Америки, а рівночасно розпочалися проти-жидівські демонстрації в Єгипті, Триполітанії. Зачали говорити про проголошення святої релігійної війни цілого арабського та магометанського світа, не тільки проти жидів, але й проти Америки й Англії, що стоять в обороні жидівських домагань. — Додамо, що скрито такого протанглійського руху бажають собі Совети, бо це допоможе їм легше переводити свої імперіалістичні плани в Персії та на Близькому сході.

Кожен безсторонний мусить признати, що рішити так або інакше справу Палестини дуже тяжко. Провокувати арабів до святої війни проти Англії, англійський уряд не відважиться, бо не хоче нової війни з таким фанатичним народом, як є ним на сході араби. Англійський уряд може й рішувати на такий ризикований крок, колиб мав за собою виразне попертя Америки. Натомість Америка не зважаючи на свої повні симпатії до жидівського національного руху, ледви чи захоче себе впрячи до постійного тягару успокоювати арабів. Зрештою це вже традиційна політика Америки не брати на себе ніяких зобовязань супроти якоїнебудь позаамериканської держави.

Через те все справа Палестини найхалася в стані виразної кризи. З одного боку жиди та демократичні держави, з другого боку араби та комуністи, які радіють кожною справою, що заплує Америку та Англію в якусь справу поважних клопотів. Справа Палестини це справа спеціальна та одна із найтрудніших до розв'язання. Та не зважаючи на труднощі, кожна свободолюбна людина таки бажалаб жидам осягнути в якийсь спосіб свій національний ідеал.

ложать стіни підстилом, пшеничною соломою, виїде теплий хлів, перетримає й пару зим, поки осина не пічне труплявті. Копати криницю не було покищо потреби. Тут же за обійстям журчав потічок з холодного, приємного на смак водю. На зиму зіставлялося тільки прочистити підхід до нього, та купити пару зайвих відер. А лід прорубати — праця невелика. Натомість треба заходитися будувати захист для себе на довгу зиму, подбати за опал. Молоко, м'ясо, яєця, бараболя будуть твоєю купування не треба. Мішок цукру, мішок солі, мішки пшениці — дрібничка всяких — і вистане для них до наступного літа. А зиму також не дармуватимуть. (Далше буде)

ОЛЕКСАНДЕР ЛУТОВИЧ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

113)

(Всі права застережені)

Другого дня збудували загороду для коней, корови й просять, вже куплених, але зі-ставлених у попередних їх власників. Закопали по вуглях чотири грубих стовпи, збили їх жердками, обкопали глибоким, вузьким рівчаком. У рівчак шійно, один по при одній вставляли довгі, ярдів на три кругляки, колоті грубіші осини. З низу присипали землею, а зверху прибивали до попере-чених жердок. Зверху при-крили жердками, галузям. На-кидали ще наверх з пів воза трави і виїде зовсім прилична міцна загорода, що й і мед-відь не легко дасть раду. Дру-гої ночі коні стояли вже в за-

городі. Третьої днини загороду і свою колибу огородили часто-колом. Все огорожене под-віря не займало й восьмої частини акра. Немало намарудилися, за те певніше чулися са-ми, не потерпали за худобою.

Ще три рази зидили молода-та на стацію, поки запаслися всім необхідним. Привели ко-рову, трое поросят, курей. Привезли плуг, борону, наку-пили граблів, вил, косу, набу-ли зброю, набави хижаків на привитання. Взяти пару міш-ків бараболю, пшениці, три мішки муки, бушлів з двад-цять вівса на насіння і коням. Накупили начиння, невеличку

кухню. Почали у своїй форте-ці загосподарюватися.

Фарма й господарство, хоч яке воно здавалось маленьке, забрало трохи більше п'ять соток. Мали молодята ще з двіста доларів, без Надійних грошей. Фарму закон вимагав обгородити. Обгороджувати як будь, а пізніше ту роботу переробляти — не виплачува-лося. Рішили хоч одно зразу зробити по-господарськи, щоб літ десять не треба було по-правляти. На гірші часи захо-вали сотку, а за решту заку-пили колючого дроту. Ту ро-боту відложили на пізніше, як обсяються...

Трохи запізналися з обсяю-ванням. Поки зорали, де мож-на було, цілину по прогали-нах, посадили два мішки буль-би, посіяли акрів з два вівса, з півтора акра пшениці, — бо-дай для курей на зиму — за-хопив червень. Належало про-сїно подумати.

Одностайна робота надто нудить і скоріше людину втом-

лює. Від тепер молодята спля-зували роботу різноманітну. З-раня він брав косу, обкошу-вав край прогалин, вишукував догідніші місця в низинах, ви-рубував корчі верболози. По-пізньому сніданку обое йшли працювати рідкі зарослі під осінню оранку. Він корчу-вав, обчищував дерево, а На-дія скидала в купи хмиз і ло-мача. Викорчуване дерево сортував — рівне і здорове, грубіше, на будову, тонше на стовпи городити фарму, кри-ве — на опал. У південь вона готувала обід, він знаходив собі роботу на подвір'ї. По о-біді обсомлювали відземки стовпчиків, забирали на віз, клали кілька змотків дроту і їхали своє володіння від воло-діння медведів відгороджувати. Все брали з собою дубель-тівку з набоями. До лісових бурмил Безхатний все мав ре-спект і доброзичливість, пер-ший медведя не зачепив би. Тільки не знати, чи медведя зачепить розум, та й Надія

страх боялася. Вперше вгле-дівши „поркюпайна”, думала, що це Бог зна, який хижак! Зо страху готова була злити з чоловіком у одне тіло, так прилипла. Сміялася, як Безхатний їй розповів, що та-кий власне звір попередньої зими у нього виконував обо-вязки Рудька...

У рівній віддалі закопували парудесять стовпчиків, приби-вали один кінець дроту, він нагягав дощинкою, з глибо-ким прорізом на дріт, а Надія прибивала, навмисне для тої цілі вироблюваними гачками. Городили у три нитки дроту. Виходили міцний пліт. Не міг би йому дати ради ні медвідь, ні дикий канадійський бик чи корова, звані „мусами”. Дріб-нота лісова кризь дроті лег-ко пролазила, та дрібнота не страшна.

Кожного пообіддя ставили ярдів сотку-півтори плоту. У густішому лісі дріт прибива-ли просто до дерев. Виходила не зовсім рівна лінія, але хтоб

на рівність звертав увагу? По-ки нагреблі й позвозили возів з вісім сина — три боки фар-ми, від сходу, півночі й за-ходу вже було обгороджено. Ще за кілька днів огорожу за-кінчили. За той самий час о-чистили ще акрів з три поля. Зустрінулися пару разів з медведями. Великі звірі не аж надто зважали на таку мізе-рію, як дві, може ними ще й небачені, двоногі істоти. Під-водили зацікавлено голови, ви-нюхували повітря. Не добачу-ючи ворожих кроків з сто-рони двоногих, шось собі бур-мотіли й байдує продавали-ся кризь хаші своєю дорогою.

Під половиною липня почули себе неабиякими господарями. Фарма обгороджена. Пшениця й овес на ціліні з Богом, як-то кажуть, говорять. Цвітуть бараболі. Для худоби, обіч загорода, солідний стіжок сі-на. Малувато, але буде ще кілька возів вівсянки, для ху-добы також несогірших ласо-щів. Загороду відкриють і об-

НЮАРК, Н. ДЖ.
Приготовляють бенкет в користь українських збігців.

Під оглядом громадського життя українці в Ньюарку подібно до українців у багатьох інших більших містах у Зл. Державах. Як у других українських громадах, так і тут було колись серед українців більше здорового ферменту, діяльності, а навіть ривалізації в корисній громадській праці. Відбувалися в нас частіше віча, відчити, громадські збори, влаштовувалися спільні святочні концерти, перепродажувалися зборки на різні народні цілі і т. п. Внаслідок війни був настав застій, так само, як у других українських громадах, де колись кипіла народня праця. Молоді пішли до війська, а старші, перетяжені довгогодинною воєнною працею, не могли вже віддати для організації стільки часу, як давніше.

Хочу ще зазначити, що, як у багатьох других місцевостях, маємо серед українців в Ньюарку багато віроісповідних груп, різні політичні групи, ідеології, орієнтації, а разом із тим також багато нетерпимості й ворожнечі. Є тут немало темних дуків, тих відосередніх сил, що ніколи не приляжуть рук, до громадської праці, а коли заангажуються до неї, то тільки тому, щоб задовольнити свою самолюбну амбіцію. Вони попросту домагаються особливих пошестей, почесних місць, похвал і т. п., бо інакше вони „для ідеї“ працювати не хочуть і не будуть. Останніми часами з'явилися в нас (вискочила, як Пилип з конопель!) мізерна імітація орлеманщини, яка донедавна на пікніках голосила „революцію“ проти гнобителів України, а нині складає чоловічню жрецьку кремляцьку молодуху; цілує ту ногу, що її здорову копає, а московсько-советську кріпаччину на Україні називає здійсненням довговічних мрій українського народу. Це останнє треба зарахувати до воєнних втрат, бо, як відомо, війна завсіди приносить не тільки втрати в людському житті й майні, але також втрати в царині людського духа, в моралі.

Та, не дивлячись на це все, в Ньюарку настає повільно, але певне оживлення більшого громадського життя. М. ін. маємо комітети, що щиро взялися до збірок на допомогу українським збігцям у західній Європі. Це, на нашу думку, тепер найважливіша справа: ратувати українські жертви війни й советського терору від голодової смерті й від примусового повороту туди, де їх же каторжна робота, тюрма, або смерть за їхні політичні й релігійні переконання. Недавно два допомогіві комітети — комітет при Українській Централі й комітет при українській пресвітерській церкві — відбули спільні наради, на яких рішили влаштувати бенкет, з якого прихід призначений на допомогу українським збігцям. Бенкет відбудеться при кінці цього місяця в салі Української Централі при Вільям Ст. (Просимо слідити за оголошенням, що незадовго буде поміщене в „Свободі“!) Окрім вечері буде виступ танцюристів, му-

РОБІТНИЦІ І РОБІТНИКИ
Як шукаєте за працею, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями й робітниками в „Свободі“. Зголошувачись у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій часописі.

зичні точки і промова д-ра Л. Мишуги. Місцеві бесідники будуть говорити дуже коротко.

Шановні громадяни! Українці й Українки! Згаданий спільний комітет поробив усі потрібні заходи й докладає всіх зусиль, щоб це наше громадське підприємство принесло якнайбільші моральні й матеріальні успіхи. Щира праця того комітету та внесла гуманітарна ціль, для якої призначений прихід із бенкету, заслуговує на попертя збоку ширшого українського загалу в Ньюарку й околиці. Свідомо українське громадянство, що розуміє розпучливе положення українських скитальців і співчуває їм, повинно якнайскорше розкупити тікети, а рівнож заохотити байдужих та вияснити справу незрячим, що далися зловити на лапку комуністичної пропаганди. Тож коли хтонебудь із членів спільного комітету просить кого купити тікет, не давайтесь аж дуже багато просити, а купуйте охоче, з щирого серця, як свідомі українські громадяни, що розуміють свій обов'язок супроти голодуючих братів і сестер. Приходить усі на це українське громадське підприємство й тим допоможіть своїм ближнім, що благають рятунку; приходіть, щоб своєю участю скріпити українську допомогіву акцію взагалі; приходіть, щоб своєю приваємністю засвідчити, що ми не погоджуємося з комуністичними квізлінгами, а замість того погоджуємося з 2-гою й 4-тою точкою американської заграничної політики, проголошеної президентом Труманом 28-го жовтня, б. р., що: Злучені Держави вірять у евентуальне повернення суверенних прав і самоуправи всім народам, котрим це відібрано при допомозі насильства, що всім народам, готовим до самоуправи, повинен бути дозволений свободний вибір державного устрою.

Юліан Баранюк, секр.
КЛІВЛЕНД, О.
Листопадове Свято.

Українсько-католицька громада при церкві св. Петра і Павла відсвяткувала величавим концертом 27-мі роковини листопадових днів, в неділю 4-го листопада. Салю Народного Дому наповнилась вщерть українською публікою, яка у піднеслім святочнім настрою вислухала уважно поодиноких точок концерту. На програму концерту зложилися вокальні й танкові виступи шкільних дітей рідної школи під проводом Сестер Василіанок і церковного хору під орудою п. Л. Кухтина. Програма концерту була добірна і багата, а виведення її удаче. Свято зачатого американським гимном, потім впорядчик свята, п. Д. Шматала, голова місцевого Українського Допомогового Комітету, вияснив значіння листопадового зриву для українського народу і наважав до подій, що відбулися тепер у тій війні на українських землях. Він теж підкреслив завдання українського громадянства в

Америці під теперішню пору. Головними бесідниками були: о. декан Д. Греско, місцевий парох, і п. Е. Рогач, виланник Українського Американського Допомогового Комітету в Америці. Обидва бесідники представили в яскравих красках особливо важке положення українського народу на рідних землях, що у висліді теперішньої світової війни відпалося йому в страшну большевицьку кормигу. Вони представили знищення і ту руїну життя народного, культурного і економічного, яке український народ потерпів у воєнній хуртовині, зокрема в наслідок згори упрянованої російської політики, яку тепер привітає до України большевицька Москва. Бесідники зазначили, що та політика знищення українського народу хоче засягнути не тільки тих українців, що знайшлися в нових границях большевицького колюса, але і тих, що тепер наводяться на вигнання, розкинені по різних західно-європейських краях. І по них простягнулася кровожадна рука большевицького сатрапа, щоби і тих нещасних не уникнула небажана опіка червоної Москви. У тім згадано була замітною промова п. Е. Рогача, який представив трудності, які зі всіх усюдів має Український Допомогівий Комітет унесенню помічти тим нещасним нашим братам. На внесок п. Е. Рогача ухвалено вислати до президента Трумана і секретаря стану п. Бірнса резолюції, щоби вони в ім'я демократичних засад ужили все свого впливу і влади, щоби тих нещасних не відіслали насильно під большевицьке пановання Росії, але, щоби признати їм право азилу.

На сердечний апель п. Шматала, щоби зібрані причинилися своїми щедрими датками до улепшення долі тих нещасних, переведено збірку, яка принесла \$333.40. До тієї суми долучено попередні жертви на ту ціль, що разом дало суму \$500.

Свято закінчено українським гимном. Українська громада в поважній задумі опускала салю з кріпкою постановою далі працювати і нести жертви для української справи. Гість.

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semenyna
With a biographical sketch of Ivan Franko
by Stephen Shumeyko
Price 50 cents

УВАГА! — НЬО ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!
ТОВАРИСТВО ЖИДАЧІВ, ВІД. 393 У. Н. СОЮЗУ,
1 О. Д. В. У. ВІД. 10
власновоють.

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 24. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 24, 1945)
В LENOX MANSION HALL
252-254 EAST SECOND STREET (Bet. Ave. B and C) N. Y. C.
Початок у годині 7:30 ввечір.
Першорядна оркестра JOHN SEMAN with his ELECTRICK VIOLIN
Вступ тільки 65¢. — Для жовніврів вступ вільний.
Просимо всіх членів і громадян прийти на цю нашу добру забаву, за яку Комітет ручить.

РАБІНИ СПІВАЮТЬ У ВАШІНГТОНІ. — Недавно тому переходила вулицями Вашингтону демонстрація з жидівських рабів, що вислали до президента Трумана петицію в справі допущення збільшеної жидівської еміграції до Палестини. В демонстрації було до 1,000 рабів з Нью Йорку, Філадельфії та Балтимору. Демонстрація влаштувала сїоністична організація. На образку бачимо, як рабіни ідучи співають.

Америці під теперішню пору. Головними бесідниками були: о. декан Д. Греско, місцевий парох, і п. Е. Рогач, виланник Українського Американського Допомогового Комітету в Америці. Обидва бесідники представили в яскравих красках особливо важке положення українського народу на рідних землях, що у висліді теперішньої світової війни відпалося йому в страшну большевицьку кормигу. Вони представили знищення і ту руїну життя народного, культурного і економічного, яке український народ потерпів у воєнній хуртовині, зокрема в наслідок згори упрянованої російської політики, яку тепер привітає до України большевицька Москва. Бесідники зазначили, що та політика знищення українського народу хоче засягнути не тільки тих українців, що знайшлися в нових границях большевицького колюса, але і тих, що тепер наводяться на вигнання, розкинені по різних західно-європейських краях. І по них простягнулася кровожадна рука большевицького сатрапа, щоби і тих нещасних не уникнула небажана опіка червоної Москви. У тім згадано була замітною промова п. Е. Рогача, який представив трудності, які зі всіх усюдів має Український Допомогівий Комітет унесенню помічти тим нещасним нашим братам. На внесок п. Е. Рогача ухвалено вислати до президента Трумана і секретаря стану п. Бірнса резолюції, щоби вони в ім'я демократичних засад ужили все свого впливу і влади, щоби тих нещасних не відіслали насильно під большевицьке пановання Росії, але, щоби признати їм право азилу.

На сердечний апель п. Шматала, щоби зібрані причинилися своїми щедрими датками до улепшення долі тих нещасних, переведено збірку, яка принесла \$333.40. До тієї суми долучено попередні жертви на ту ціль, що разом дало суму \$500.

Свято закінчено українським гимном. Українська громада в поважній задумі опускала салю з кріпкою постановою далі працювати і нести жертви для української справи. Гість.

КЕМБЕЛ, ОГАЙО.
На поміч жертвам війни.

Громадяни, урядники й члени від. 119 і 218 У. Н. Союзу зійшлися на клубові збори 28. вересня, щоб нарадитися, як поможти обездоленим нашим братам в Європі. Немає закривати правди, що в нашій громаді є ще такі, які противляться всякій народній роботі, а головню такій, де треба дати жертву. А є й такі, що тиснуться до громадського проводу, особливо тоді, коли хочуть при цім щось скористати. Як їм така штука вдасться, тоді не признають над собою ніякої контролю. Таких, правда, небагато, але вони є. А є такі, що ніякої роботи не роблять, а зате при кожній нагоді за славом гонять і до часописів себе подають. Як вкінці є звичайні чесні громадяни, що не звертають уваги на такі перешкоди і свою роботу роблять і жертви дають такі, на які їх стати.

Отже громадяни вибрали заголового дня спільний комітет до збирання жертв. Вони пішли, поміж громадян призначили дещо, до того доложено ще дещо і разом вислали до нашого комітету в Філадельфії \$200.50. Тому, що в більшій місцевості нема українських бизнесменів, тому наша громада постановила від себе дати 100-доларову жертву через „Свободу“.

Михайло Стахура.
—
ВАШІНГТОН, Д. К.
Листопадове Свято у столиці краю.

Подорожний, в переїзді через нове місто, любить перше всього заглянути в телефонічну книгу. Якщо він українець, йому цікаво, чи в новому місті є які земляки, чи є якнебудь українська інституція. Подорожуючи по важніших центрах Америки мені прикро знати, що українців, навіть в деяких більших містах не можливо дошукатися, і то тому, що телефонічна книга не подає числа телефону якоїсь української установи.

Мала українська громада у

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.!
БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІДІЛ 270. Українського Народного Союзу
власновоють.

МАСКОВИЙ БАЛЬ
В ЧЕТВЕР, 22. ЛИСТОПАДУ 1945
THANKSGIVING DAY
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок у годині 7. ввечір.
3—НАГОРОДИ ЗА НАЙКРАЩІ КОСТЮМИ!—3
Впов. Громадяни! Заряд Братства св. Івана Хрестителя доложив усіх старан, щоби всі гості на цім балі були задоволені. Постарався про першорядну музику, смачні перекуси („гат-дог“), добрі здорові напінки; взагалі про все, щоби вдовольнити гостей. Тому має честь запросити всіх Чесних Громадян, всі Хв. Братства, Товариства і Сестринства на цей баль, а певню не пожалуєте, коли прийдете!

Братство св. Івана Хрестителя ніколи не відмовлялося підперти добродійні і патріотичні справи і ніколи не відтягалось від участі в підприємствах інших організацій. З цих причин сподіємось, що Хв. Громадянство шире наше підприємство і громадю приїде на наш Баль, за що згорі дякуємо!

Заряд Бр. св. Ів. Хрестителя.

Вашингтоні, Д. К., зложена з кількох патріотичних родин, які там стало проживають, з студентів та з більшого числа панночок, які приїхали до столиці Америки на державні посади. Переїзджуючі жовніврі та старшини, які відвідують родини, надають тій громаді певної молодечої бравури. Всі вони відчувують потребу українських товариських контактів. Особливо дівчатам заступають ті контакти недостатньо, бо їх рідних українських домів та родин.

Ці відчувуючи, дав я попередного року короткий концерт української музики в салі б. у. у. С. А. Якраз трапилося так, що 3-го листопада, в день мого цюгорічного приїзду, вашингтонська громада святкувала Листопадове Свято. Було цілком зрозумілим, що для мене це була знаменита нагода бути в крузі близьких собі по крові та кості. Я був радий, що адв. Михайло Родик завіз мене до салі приличного готелю Фейрфекс, де малі відбутися це національне свято. Скільки сталих поселенців така маленька, що не може собі дозволити на власну домівку.

У противенстві до прийнятої в більшій українській центральній місцевості нема українських форм, Листопадове свято відбулося у формі бенкету, після якого п. Родик отворив властиву програму.

Ця програма була скромна, але прилична. Воно свідчило про високий культурний уровень вашингтонців.

Дві сестрички Кемпбел (Діана та Іванка) гарно і чистенько відіграли дует на чотири руки на фортепіані. Панна Тимчишин звінким та милим голосом відспівала кілька українських пісень.

Атракцією вечера був вокальний дует пань Мандрич і Скоцко. Їх виступ снігив про великий їх досвід як інтерпретаторок українських пісень і був дійсною приємністю, тим більше, що голоси обох пань звучні та приємні. Пані Мандрич також відспівала кілька пісень, які в атмосфері культурної обстановки та публіки робили на гостя миле та приємне вражіння. Жалую, що я

не вмію подати назв творів. Я не мав нагоди робити записки, бо на запрошення передсідником вечера, п. Родика, мусів як учасник листопадових подій вияснити — по англійськи — значіння Листопаду і товчкі нашого громадського та особистого піднесення. Мимоволі я був здивований, що моя перша по англійськи — і то без приготування, висказана промова, була прийнятим зрозумілою. Правда, треба підозрівати, що чемні слухачі хотіли — сказане мною — розуміти!

Мимоволі насуваються думки: наші песимісти все думають, що наша молодь в окруженню високої модерної цивілізації, втратили своє українське серце. Ми не оцінюємо досить значіння родини для передання українських культурних надбав та традицій.

Підчас танків, які відбулися після офіційної частини, мав я велику приємність розмовляти з поручником американської армії паном Мишталем.

Його слова:

„Будучи в Європі я мав велику приємність знати — хоч може невистарчаючо — українську мову. При її допомозі я був корисний для моєї армії, а з другої сторони, був приятелем тих бідних українців, яких кинула доля на чужину.

„Ці дорогі листи моєї мамі, які я в початках міг ледви буква за буквою розібрати, були для мене тим бальзамом, який помагав мені відтерати всі страхотії війни. Дороге українське слово моєї мамі давало мені можливість удержати мого духа у здоров'ю. Жалую, що по могому діточому нерозумі я втягнув у себе так мало українського змісту. Може до теперішньої української школи не все було достатньо випосажено!“

„Лише тепер бачу, що кожда крихітка знання та любови України, краю та народу сотками літ виховуваного у демократичному ідеалі, мене чимраз більше зближує до ідеалу людини: волі, братерства та любови всього людства.“

Роман Придаткевич.

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІДЖЕН
Пост імені ІОСИФА Я. ЯКУБЕК
власновоють.

ВЕЛИКИЙ ОСІННИЙ БАЛЬ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ на ВЕСТ 14. ВУЛ.
В СУБОТУ, 24. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 24, 1945)
Початок у годині 8-мій ввечером.

Обов'язком всіх українців є прийти на цей великий Баль і зацікавитися з тими, котрі були в війні на всіх фронтах як в Європі так і на Північному. Нашою приваємністю на цім балі ми докажемо, що ми з ними так, як вони билися за нас всіх.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.!
БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІДІЛ 270. Українського Народного Союзу
власновоють.

МАСКОВИЙ БАЛЬ
В ЧЕТВЕР, 22. ЛИСТОПАДУ 1945
THANKSGIVING DAY
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок у годині 7. ввечір.
3—НАГОРОДИ ЗА НАЙКРАЩІ КОСТЮМИ!—3
Впов. Громадяни! Заряд Братства св. Івана Хрестителя доложив усіх старан, щоби всі гості на цім балі були задоволені. Постарався про першорядну музику, смачні перекуси („гат-дог“), добрі здорові напінки; взагалі про все, щоби вдовольнити гостей. Тому має честь запросити всіх Чесних Громадян, всі Хв. Братства, Товариства і Сестринства на цей баль, а певню не пожалуєте, коли прийдете!

Братство св. Івана Хрестителя ніколи не відмовлялося підперти добродійні і патріотичні справи і ніколи не відтягалось від участі в підприємствах інших організацій. З цих причин сподіємось, що Хв. Громадянство шире наше підприємство і громадю приїде на наш Баль, за що згорі дякуємо!

Заряд Бр. св. Ів. Хрестителя.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.!
БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІДІЛ 270. Українського Народного Союзу
власновоють.

МАСКОВИЙ БАЛЬ
В ЧЕТВЕР, 22. ЛИСТОПАДУ 1945
THANKSGIVING DAY
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок у годині 7. ввечір.
3—НАГОРОДИ ЗА НАЙКРАЩІ КОСТЮМИ!—3
Впов. Громадяни! Заряд Братства св. Івана Хрестителя доложив усіх старан, щоби всі гості на цім балі були задоволені. Постарався про першорядну музику, смачні перекуси („гат-дог“), добрі здорові напінки; взагалі про все, щоби вдовольнити гостей. Тому має честь запросити всіх Чесних Громадян, всі Хв. Братства, Товариства і Сестринства на цей баль, а певню не пожалуєте, коли прийдете!

Братство св. Івана Хрестителя ніколи не відмовлялося підперти добродійні і патріотичні справи і ніколи не відтягалось від участі в підприємствах інших організацій. З цих причин сподіємось, що Хв. Громадянство шире наше підприємство і громадю приїде на наш Баль, за що згорі дякуємо!

Заряд Бр. св. Ів. Хрестителя.

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІДЖЕН
Пост імені ІОСИФА Я. ЯКУБЕК
власновоють.

ВЕЛИКИЙ ОСІННИЙ БАЛЬ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ на ВЕСТ 14. ВУЛ.
В СУБОТУ, 24. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 24, 1945)
Початок у годині 8-мій ввечером.

Обов'язком всіх українців є прийти на цей великий Баль і зацікавитися з тими, котрі були в війні на всіх фронтах як в Європі так і на Північному. Нашою приваємністю на цім балі ми докажемо, що ми з ними так, як вони билися за нас всіх.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.!
БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІДІЛ 270. Українського Народного Союзу
власновоють.

МАСКОВИЙ БАЛЬ
В ЧЕТВЕР, 22. ЛИСТОПАДУ 1945
THANKSGIVING DAY
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок у годині 7. ввечір.
3—НАГОРОДИ ЗА НАЙКРАЩІ КОСТЮМИ!—3
Впов. Громадяни! Заряд Братства св. Івана Хрестителя доложив усіх старан, щоби всі гості на цім балі були задоволені. Постарався про першорядну музику, смачні перекуси („гат-дог“), добрі здорові напінки; взагалі про все, щоби вдовольнити гостей. Тому має честь запросити всіх Чесних Громадян, всі Хв. Братства, Товариства і Сестринства на цей баль, а певню не пожалуєте, коли прийдете!

Братство св. Івана Хрестителя ніколи не відмовлялося підперти добродійні і патріотичні справи і ніколи не відтягалось від участі в підприємствах інших організацій. З цих причин сподіємось, що Хв. Громадянство шире наше підприємство і громадю приїде на наш Баль, за що згорі дякуємо!

Заряд Бр. св. Ів. Хрестителя.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.!
БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІДІЛ 270. Українського Народного Союзу
власновоють.

МАСКОВИЙ БАЛЬ
В ЧЕТВЕР, 22. ЛИСТОПАДУ 1945
THANKSGIVING DAY
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок у годині 7. ввечір.
3—НАГОРОДИ ЗА НАЙКРАЩІ КОСТЮМИ!—3
Впов. Громадяни! Заряд Братства св. Івана Хрестителя доложив усіх старан, щоби всі гості на цім балі були задоволені. Постарався про першорядну музику, смачні перекуси („гат-дог“), добрі здорові напінки; взагалі про все, щоби вдовольнити гостей. Тому має честь запросити всіх Чесних Громадян, всі Хв. Братства, Товариства і Сестринства на цей баль, а певню не пожалуєте, коли прийдете!

Братство св. Івана Хрестителя ніколи не відмовлялося підперти добродійні і патріотичні справи і ніколи не відтягалось від участі в підприємствах інших організацій. З цих причин сподіємось, що Хв. Громадянство шире наше підприємство і громадю приїде на наш Баль, за що згорі дякуємо!

Заряд Бр. св. Ів. Хрестителя.

ЖАРТИ
—
Тупий чоловік.
Жінка: — Алез то з тебе тупий чоловік. Не можеш цілком пізнати вартості людини. З того потім виходить таке, що робиш усе на виворот.

Чоловік:—Твоя правда, жінко. Я наперед з тобою вже нивисав, але потім я з тобою запізнався.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

УКРАЇНСЬКІ СТИННІ КАЛЕНДАРІ НА 1946 РІК

- У гарних кольорах
- Календаріом друковане українською мовою
- Свята означені чітким червоним друком

Ціна 30 ц. один

Належитість треба посилати разом із замовленням на С. О. D. не висилаємо.

Гетьман Мазепа на коні	Засвітали козацькині	Вашингтон	Зимовий вид	Діти бавляться	Гарний вид Білого Дому	Лінколен	Американський прапор	Олень над водою	Маленька хата над морем	"Sea skipper" (рибалька)	Весіла	Христос добрий пастир	Серце Ісуса Христа	Діти, що їх ангел стереже	Пречиста Діва Марія	Чудовий вид фарми	Серце Пресвятої Діви Марії	Бетси Росс шие Американський прапор	Тайна вечера	Матір Божа Неустаючої Помочі.	Свята Родина	Свяятий Йосиф	Слава во вишних Богу

Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІДЖЕН
Пост імені ІОСИФА Я. ЯКУБЕК
власновоють.

ВЕЛИКИЙ ОСІННИЙ БАЛЬ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ на ВЕСТ 14. ВУЛ.
В СУБОТУ, 24. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 24, 1945)
Початок у годині 8-мій ввечером.

Обов'язком всіх українців є прийти на цей великий Баль і зацікавитися з тими, котрі були в війні на всіх фронтах як в Європі так і на Північному. Нашою приваємністю на цім балі ми докажемо, що ми з ними так, як вони билися за нас всіх.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.!
БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІДІЛ 270. Українського Народного Союзу
власновоють.

МАСКОВИЙ БАЛЬ
В ЧЕТВЕР, 22. ЛИСТОПАДУ 1945
THANKSGIVING DAY
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок у годині 7. ввечір.
3—НАГОРОДИ ЗА НАЙКРАЩІ КОСТЮМИ!—3
Впов. Громадяни! Заряд Братства св. Івана Хрестителя доложив усіх старан, щоби всі гості на цім балі були задоволені. Постарався про першорядну музику, смачні перекуси („гат-дог“), добрі здорові напінки; взагалі про все, щоби вдовольнити гостей. Тому має честь запросити всіх Чесних Громадян, всі Хв. Братства, Товариства і Сестринства на цей баль, а певню не пожалуєте, коли прийдете!

Братство св. Івана Хрестителя ніколи не відмовлялося підперти добродійні і патріотичні справи і ніколи не відтягалось від участі в підприємствах інших організацій. З цих причин сподіємось, що Хв. Громадянство шире наше підприємство і громадю приїде на наш Баль, за що згорі дякуємо!

Заряд Бр. св. Ів. Хрестителя.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.!
БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІДІЛ 270. Українського Народного Союзу
власновоють.

МАСКОВИЙ БАЛЬ
В ЧЕТВЕР, 22. ЛИСТОПАДУ 1945
THANKSGIVING DAY
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок у годині 7. ввечір.
3—НАГОРОДИ ЗА НАЙКРАЩІ КОСТЮМИ!—3
Впов. Громадяни! Заряд Братства св. Івана Хрестителя доложив усіх старан, щоби всі гості на цім балі були задоволені. Постарався про першорядну музику, смачні перекуси („гат-дог“), добрі здорові напінки; взагалі про все, щоби вдовольнити гостей. Тому має честь запросити всіх Чесних Громадян, всі Хв. Братства, Товариства і Сестринства на цей баль, а певню не пожалуєте, коли прийдете!

Братство св. Івана Хрестителя ніколи не відмовлялося підперти добродійні і патріотичні справи і ніколи не відтягалось від участі в підприємствах інших організацій. З цих причин сподіємось, що Хв. Громадянство шире наше підприємство і громадю приїде на наш Баль, за що згорі дякуємо!

Заряд Бр. св. Ів. Хрестителя.

Праця для жінок і муштин WANTS ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bergen 9-0553

ПОТРЕБНО ЖЕНШИН

ОПЕРАТОРОК
on girdles & foundations
постійна робота, 5 днів тижня. Добра
платня. Денне світло і воздух у фа-
бриці. Примні робітничі умовини.
VOGUE FOUNDATIONS
64 Shipman Street, Newark, N. J.
(near William St.)

KREISLER ПРИЙМАЄ ЗНОВА
Дівчат-жінок вік 18 до 35
Досвід не потрібний
Години 8 рано до 4 пополудні
від 4 пополудні до піночі
Складання і легка машинна робота
Чистота, воздух і чудова атмосфера
ДОБРА ПЛАТНЯ І БОНУС
JACQUES KREISLER MFG. CORP.
9015 Bergenline Avenue
North Bergen, N. J.

ПОТРЕБНО ЖЕНШИН

ЖІНОК
НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ -
ІН
КУХАРКОК, ВЕЛТЕРОК,
ЗБИРАЧОК НАЧИННЯ
КУХОННА РОБОТА
Італій для робітників
Харчі і уніформи даємо
NEW YORK TELEPHONE CO.
208 Washington St., N. Y. C.
115 West 42nd St., N. Y. C.
1175 Grand Concourse, Bronx
101 Willoughby St., Brooklyn

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАТРА
ЗАТРИМУЙТЕ СВОІ
ВОЄННІ БОНДИ

ГОЛОД

Пише: Гелен Г. Доглас у „Дис Монт“.

(Закінчення.)

Американці не потерпіли від війни в такій мірі, як інші народи. Ми відживляємось ліпше ніж інші люди. Правда, що деколи бракувало нам річей, до яких ми були звикли, але американський нарід не терпів ні голоду, ні репресій з рук окупантів. Голова УННР-Р-и Герберт Г. Ліман сказав, що якби кожда людина в Америці була відступила місячно літру молока для голодних, то УННРА моголаб в другій половині цього року мати досить щоб прокормити ним дітей в Європі. Американці зуживають річно сорок мільонів „кей-сів“ евалорованого молока. Якби одну п'яту часть з того відложили для УННР-и, то вона моголаб бодай до певної міри прогодувати в Європі немовлят і їх матерей. Це можна зробити, але треба їсти менше морозеного.

Американський нарід не е проти того, щоб давати потребуєчим людям допомогу. Навпаки, проведено минулої весни Галопом пробне голосування показало, що 85% людей бузи за те, щоб американці обходились як можуть, а надвизку харчів давати потребуєчим в Європі народам. 75% людей заявили давати одну п'яту часть своїх харчів голодним закордоном.

Розуміється, що сама заява давати п'яту часть своєї пайки харчів, голодним людям не може. Американці повинні сказати свою думку конгресменам, які власне рішають справу допомоги. Най знають, що американський нарід думає про голод в Європі. Один з конгресменів заявив на весні в палаті послів, що „ми харчуємо цілий світ і на мою думку Америка е найбільш під цим оглядом. використовува“.

Такі заяви до нічого доброго не доводять і їх треба омилати. Я цілком не помилюсь, як скажу, що вони Америці шкодять. Америка не харчує „цілий світ“. Хто так говорить, то він викликає до нас ненависть. Більше того. Америки ніхто не використовує. Помагаючи потерпілим у війні народам харчуватись, ми сплачуємо їм свій воєнний довг, бо ніде правди діти, європейські народи втратили мільони людей в спільній боротьбі, щоби виграти війну. Збанкротована Европа може підірвати добро-

бут в Америці, бо коли вона не зможе купувати наші продукти, то в Злучених Державих не буде сім чи вісім мільонів безробітних, як сподіваються, що буде при кінці цього року, але може бути багато більше. І то не тимчасово, а стало. Над цєю справою повинен застановитись кождий розумний чоловік.

Европа зараз потребує дев'ять мільонів тонн харчів. Цебто два проценти з того, що ми продукуємо. А треба знати, що то не лишень ми послаємо до Європи харчі. Як Америка замкне очі і не схоче помогти харчувати голодні європейські народи, то в Європі буде не тільки страшний голод, але й лощість. Якщоб до цього прийшло, то, вигравши війну, ми можемо програти мир.

Голодні люди не мають спромоги розумно думати і не роблять розумних політичних кроків. Уважайте, що голод породжує тоталітарні форми правління. Він е ворогом станов Бретон Вудс і ресипрокальних торговельних угод. Голод може знищити кращу будучність, про яку мріють люди цілого світа. Якщо ми бажаємо на світі мира, то стараймось цієї зими достарчити голодним людям в Європі харчів.

ЧИТАЙТЕ УКРАїнські
КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ
ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ
ТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

КОШИКОВІ
КАЛЕНДАРІ
НА 1946 РІК

У гарних кольорах.

ХРИСТОС НА ГОРІ ОЛИВНІЙ
МАТІР БОЖА
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
ЗИМОВИЙ ВИД
ОСІНЬ НА ФАРМІ

Календаріом друковане українською мовою.

Свята означені читким червоним друком.

Ціна 50 ц. один.

Належитість треба посилати разом з замовленням:

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

Бритви американських воєнків заїтересували китайських хлопців.

Оцей американський воєк притягнув увагу хлопців, коли почав голитися машинкою бритвою. Правильна армія дає нагоду воєкам подорожувати, бачити світ, перебувати в пригоді, дає забезпечує і нагоду до вишколу. Армія приймає зголошення від кваліфікованих цивільних людей у віці 18—34 літ життя.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДОПОМОЖІМ, І ТО ЗАРАЗ!

Війна скінчилася. Цілий світ радіє на саму думку, що марево війни перейшло. Так, світова війна скінчена, та на жаль друга війна починається: війна голоду та нужди.

Український нарід найбільше ту війну відчує, бо він не вишов з тої війни переможно в такий спосіб, щоб став вільним, щоб міг собою свобідно зарядити, чи навіть самостійно вдатися до Америки за поміччю, як це роблять чи вже зробили свобідні держави. Український нарід під чужим зарядом мусить приймати це, що йому ворог кине з погородою як якому жебраку. А скільки то українців тиняться по інших європейських державах, без даху над головою, без куса хліба, без сорочки на тілі?

На нас, українців в Америці, лежить великий обов'язок. Ми мусимо нашим братам за морем подати помічну руку. Ми мусимо їх одіти й нагодувати. І це прийшло нам дуже легко, якщо ми всі українці зедналися, розуміючи ціль і вагу часу. Як сумно, коли між нами це знаходяться люди, котрі не знають кому вірити, не знають, хто правду говорить, а хто побрихує. Одні розуміють, що український нарід може бути свобідним тільки у вільній і від нікого незалежній Україні. Інші вірять, що українцям вже вповні засяло сонце, що їм вже прекрасно живеться. Ще інші не можуть рішитися й тому стараються свічку світити і Богови і чортові, а ще є і такі, що цілком не рішені.

Наш великий поет писав: „В своїй хаті, своя правда і сила і воля“. В своїй, українській хаті може бути воля. У вільній Україні може бути сила. Чи треба нам аж великих вияснень, щоб зрозуміти справу й теперішнє положення України? Треба тільки мати сильну волю, сильний характер, щоб не даватися безхребетникам, зрад-

никам зводити на бічні та і зі дороги.

Як довго Україною будуть володіти вороги, не робить різниці, хто вони, чи в овечій чи вовчій шкірі, з півдня, чи з півночі, зі сходу чи заходу, так довго не буде мови про це, що український нарід вільний.

Українці! В теперішні часи страшного українського лихоліття не даваймося баламутити! Не переходім в сторону ворогів, бо Україна через це вже багато стравила. Тримаймося разом, думаймо, говорім, дискутуймо, а як нам

СТІННИ
КАЛЕНДАРІ

ВЖЕ МАЄМО КАЛЕНДАРІ на 1946 рік.

Чудові Краєвиди, Патріотичні, Релігійні. Свята означені червоно, пости зазначені рибкою.

● **КАЛЕНДАРІ** продаємо подробице у гуртовно, для шторників і організацій друкуємо на календарях їх фірми. Ціна одного календаря з пересилкою 30 ц. 12 календарів \$3.00, 25 календарів \$5.00, 50 календарів \$9.00, 100 календарів \$16.00.

● **РІЗДВЯНІ КАРТКИ** „Христос Радіється“ в формі книжечок з відповідними віршами, ціна за дозін 60 ц. 50 картки \$1.75, 100 картки \$3.00 з пересилкою.

● **ЕЛЕКТРИЧНА ЛЯМПА** зроблена з гавайських і філіппінських мушлів, щось нового, ціна за кожній лямпі гарна фігурка. Ціна з пересилкою \$2.00.

● **ШАЛНОВА ХУСТКА** з чистої вовни, біла. Ціна \$2.00.

● **СТЕМПОВАНА** на канні подушка на каналу, дуже гарний взор з кількох красках, разом з нитками \$2.00.

● **ЗЕЛЕНЕ ЛИСТЯ** рожі, до квіток, gros \$1.80.

● **КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ** з найліпшого гірського зілля, на недомогання жовтуха, печінки і нирок. Велика пачка коштує 50 ц.

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ**, природне средство припорукають тим, що терплять на впертий кашель, біль горла і задуху. Пачка коштує 50 ц.

● **ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ**. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на бекі. Велика пачка 50 ц.

● **МІШАНІ КОРИННЯ**, на нестрасність. Добре також на запих до горілки. Пачка 50 ц.

Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th St.,

New York 3, N. Y.

щось незрозуміле, питаємось, жадаймо вияснення, але будьмо щирими до себе, сходімсь на наради. В той спосіб краще себе пізнаємо і краще будемо стреміли до одної цілі.

Одна з найважливіших наших цілей е тепер та, щоб українців в Європі нагодувати і одіти. Український Допомоговий Комітет має позволення висилати до Європи гроші, убрання і харчі.

Українське жіноцтво в Нью Йорку взяло на себе обов'язок зібрати якнайбільше одежі для українських жертв війни. Ту одіж треба всім нам повибирати з наших шаф, почистити, понаправляти, поскласти та в якнайкращому порядку відіслати на адресу:

Unitarian Collection Warehouse

Ukrainian Relief

31 E. 35 St., New York 16, N. Y.

Ті, що поза Нью Йорком, хай творять при своїх парохіях чи по товариствах комітети для збирання одіжи. Не час на зволікання, бо наступає зима. Тому спішімсь з нашою працею, щоб та зима не робила багато лиха українцям в Європі. „Двічі дає, хто зараз дає!“.

Хочете мати інформації в справі збирання одіжи, то пишіть на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee

Women's Auxiliary

P. O. Box 261, Station D.

New York 3, N. Y.

Ева Піддубчишин, членка Комітету Пропаганди Жіночої Секції Українського Допомогового Комітету.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Йонгтаун, Огайо. — В „Свободі“ з 13. листопада 6. р. була подана телеграма про віче й збірку з Йонгтаун, в якій має бути, що це було влаштоване заходами громади при церкві Пресв. Тройці.

Сиракуз, Н. Й. — В новинці з Сиракуз, поміщеній в „Свободі“ з 14. листопада 6. р. має бути при підписі: Гавриїл Туркевич, секретар.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАГО, ІЛЛ. — Звичайні місячні збори Бр. св. О. Ніколая, від 106. відбулись в недилю, 25 листопада, в годині 12. впоудне, зарар по Св. Божій, в гали церковній при Окей і Райс ул. Просимо всіх членів і членниць кожен прийти на збори, бо маємо дуже важну справу. Наш відділ втратив молодого члена В. Єдиного, що помер 9. листопада. Просимо членів-родичів висувати свої літи в часи У. Н. Союзу. Довгуючі членів по 4 і 5 місяці, як не вирішують своєї залежності, будуть на цих зборах суспендовані. Просимо не забувати, що ми збираємо кожного місяця добровільні жертви для голодуючих українців за океаном. — Н. Подий, прес.; М. Попіль, кас.; Г. Лашків, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 9. листопада 1945 р. помер у 55. році життя

ГРИГОРІЙ ОЛЕШКО

член Бр. Рода. Преса. Богородиці, від 259 У. Н. Союзу в Шкаго, Іл.

Покойний приходив зо села Торки, пов. Перемішль. Пошину у смутку жєну Еду, прибраного сина Пала з роду Фігел, сестру Катерину Пиронч і брата Олександра. Похорон відбувся 13. листопада з укр. гр.-като. церкви на центар св. О. Ніколая. — В. П. П.

І. Лобушчик, секр.

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

Петро Мерчук: У НІЧ СВЯТОГО МИКОЛАЯ. Сценічна картина в 1 дії, 11 осіб; двоє старших і 9 дітей. 20 ц.

Юра Шкрумеляк: ТРИ КНЯЗІ В ВИФЛЕЄМІ, Вертеп для хати і сцени. 3 додаток дитячого Вертепу „Божі Пастушки“. 17 осіб. Ціна 20 ц.

Роман Леонтович: СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКА НІЧ. Сценічна картина в двох відслонях, 10 осіб. Ціна 15 ц.

ТРИ СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІ ВИСТАВИ: 1) Богдан Заклинський: Св. Миколай мейм школярів, в одній дії, 11 осіб і школярі та школярки; 2) Роман Леонтович: Свято-Миколаївська ніч, в двох діях, 10 осіб; 3) Петро Мерчук: Поміч Св. Миколая, в двох діях, 6 осіб. Ціна 35 ц.

ДИТЯЧІ СЦЕНІЧНІ КАРТИНИ НА СВ. МИКОЛАЯ

Роман Леонтович: СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКА НІЧ. Сценічна картина в двох відслонях, 10 осіб, і Петро Мерчук: ПОМІЧ СВ. МИКОЛАЯ. Сценка на 2 дії, 6 осіб. Обі штуки за 20 ц.

А. Лотоцький: В НІЧ СВ. МИКОЛАЯ, 3 картини, 18 осіб 25 ц.

М. Шугаєвський: РІЗДВЯНА КАЗКА, дві картини, з партитур. 20 ц.

Я. Вільченко: З КОЛЯДОНО. Вертеп для школярів, 10 осіб і гурт 15 ц.

І. Блажкєвичева: ВЕРТЕП, різдвяна картина, 13 осіб 20 ц.

А. Полянський: ВЕЧІР СВ. МИКОЛАЯ, одна дія, 9 осіб 10 ц.

М. Курцеба: СВЯТА ГОСТИНА, дві відслоні, 13 осіб 20 ц.

Окрема партитура

Р. Завадович: НА ДВОРІ ЦАРЯ ГОРОХА. Драматизована казка-права в двох відслонях з прологом і епілогом, 6 осіб і гурт 20 ц.

Замовлення з належитістю слати до:

„СВОБОДА“

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ДОСТУПНІ В КОЖНІЙ ГОДИНІ

Нема потреби зважати на годину, бо наші услуги е доступні негайно в кожній порі дня чи ночі, бо ніхто не може передбачити, коли йому випаде якась пекуча потреба.

Пам'ятайте також, що наші услуги е доступні для кожного в такій мірі, як і доступність щодо часу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne

Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

ТАРЗАН, ч. 1283. Дивний замок.

„Чому то твій брат раз-раз згадує про небеспеку?“ — запитався Тарзан.

„Він у судорогах, а в джунглях, зовсім природно, все е небеспека“ — пояснив Губерт, здвигаючи раменами.

Після довгої подорожі, і то ще в джунглях, вони опинилися на рівнині, з просторими плантаціями.

А у віддалі виднів дивний, середовічної будови замок. Брам цього замку стерегли сторожі, узброєні в списи.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

Професор **МИХАЙЛО БАРБАРУК** з Тернополя, який зараз перебуває в Італії, пошукує своєї жінки сестру, яка має жити в Монреалі, Канада. Зголошється на адресу:

M. WITYSHYN

487 Watchung Ave., Bloomfield, N. J.

ДРОЗД ГІЛЯРИ

з Галичини, пошукує в Америці своїх крених **ОЛІШЕВСЬКИХ** з Галичини. Інтересовані хай пишуть:

DROZD HILARY

Pettimes, Niederbayerss

Ukrainischer Komitee in Regensburg, Germany

ІВАН КВАСНИЙ

з Тавиша, шукає в Америці й Канаді своєї родини: **АННИ МАРКЕВИЧ**, **Сісєро, Іл.**, **ЛУКИ КВАСНОГО**, **РОМАНА ДИРДУ**, **КОСТЯ І ДМИТРА ПЕТРАША**, **АНТОНА ЕРИСА**, **МИКОЛУ БЕЗІЗКА** І **ДМИТРА ЧОБАКА**. Інтересовані хай пишуть:

JOHN KWASNY

Ukrainischer Komitee in Niederbayerss, in Regensburg, Germany

ПОШУКУВАННЯ

Андрій Феніка, родом з Нижанкович, син Петра й Марії. Втікав до Канади в 1922. В редакції „Свободи“ е для нього адреса його швагера **Миколи Дідука**, який втік до Австрії.

Комарницького Теодора, що працював у Катасаві, сина Антона з Лопушани, пов. Старий Самбір, і **Титара Теодора**, що був у Нескего-піль, Па. — пошукує **Михайло Комарницький**, Старшого Івана з Монастирськ, пов. Ліско, що втікав до Америки в 1938, пошукує **Старший Іван**. Всі три пошукувані повинні зголошиться на адресу: **Mission Catholique, 186 Bd St. Germain, Paris, France.**

Юліана Спасарчука, зі Станиславова, Галичина, шукають брати **Степан та Наско**. Їх адреса знаходиться в нашій редакції.

МИРОН ЛИТВИН
І СИН

УКРАїнські ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щира і чесна

801 SPRINGFIELD AVENUE

Corner Harrison Place

IRVINGTON, N. J.

Phone: ESsex 3-8090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГО

Завжди ШАДІТЬ дешо з вашого обезпечення.

Ми уладжуємо прекрасні ЦІЛИЯ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині, кличте:

KAIN MORTUARIES, INC.

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

— or —

E. H. VREELAND, Mgr.

86 ELIZABETH AVENUE,

NEWARK, N. J.

Phone Blgelow 3-8782

ІВАН БУНЬКО

УКРАїнський ПОГРЕБНИК

заряджує погребани по ціні так низькій як

\$150

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.